

Zajímavosti, tipy a triky, informace z jiných oborů

Černý V.¹⁻⁵

¹Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny, Univerzita Karlova v Praze, Lékařská fakulta v Hradci Králové, Fakultní nemocnice Hradec Králové

²Centrum pro výzkum a vývoj, Fakultní nemocnice Hradec Králové

³Klinika anesteziologie, perioperační a intenzivní medicíny, Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, Masarykova nemocnice v Ústí nad Labem

⁴Department of Anesthesia, Pain Management and Perioperative Medicine, Dalhousie University, Halifax, Nova Scotia, Canada

⁵Technická univerzita v Liberci

Použití ústní vody a efekt cvičení

Použití ústní vody s antibakteriálním efektem (0,2% chlorhexidin) po fyzické námaze (např. běh) snižuje příznivý efekt fyzického cvičení (ve smyslu dlouhodobého efektu na snížení krevního tlaku) o 60 %. Antibakteriální ústní voda snižuje počet bakterií v dutině ústní, které konvertují nitráty na nitrity, nezbytné ke vzniku oxidu dusnatého – klíčové molekuly pro vasodilataci.

Zdroj: Cutler C, Kiernan M, Willis JR, Gallardo-Alfaro L, Casas-Agustench P, White D, et al. Post-exercise hypotension and skeletal muscle oxygenation is regulated by nitrate-reducing activity of oral bacteria. *Free Radic Biol Med.* 2019; 143: 252–259.

Povrchní varixy zvyšují riziko hluboké žilní trombózy

Varixy povrchových žil byly řadu let považovány za převážně kosmetický problém. Analýza 425 968 pacientů prokazuje, že přítomnost povrchových varixů byla spojena s vyšším rizikem vzniku hluboké žilní trombózy (hazard ratio = 5,3) a vznikem plicní embolie (hazard ratio = 1,73).

Zdroj: Chang S, Huang Y, Lee M, Hu S, Hsiao Y-Ch, Chang S-W, et al. Association of Varicose Veins With Incident Venous Thromboembolism and Peripheral Artery Disease. *JAMA.* 2018; 319(8): 807–817.

Fyzická aktivita a riziko fibrilace síní

Fyzické cvičení střední i vysoké intenzity působí u žen preventivně na výskyt fibrilace síní. U mužů je fyzické cvičení vysoké až extrémní intenzity spojeno s vyšším rizikem vzniku fibrilace síní.

Zdroj: Elliott AD, Linz D, Mishima R, Kadhim K, Gallagher C, Middeldorp ME, et al. Association between physical activity and risk of incident

arrhythmias in 402 406 individuals: evidence from the UK Biobank cohort. *Eur Heart J* 2020; 41: 1479–1486.

Vliv NSAID podávaných v perioperačním období na výskyt komplikací po operacích na gastrointestinálním traktu

Rozsáhlá meta-analýza 3 829 pacientů naznačuje, že pooperační podávání farmak typu NSAID (zvláště tzv. neselektivních NSAID) může zvyšovat výskyt „postoperative anastomotic leak“. Výsledky dále ukazují, že použití NSAID snížilo výskyt pooperační nauzey a zvracení. Výskyt kardiovaskulárních příhod a raných infekcí se nelišil při použití ostatních analgetik.

Zdroj: Peng F, Liu S, Hu Y, Yu M, Chen J, Liu C. Influence of perioperative nonsteroidal anti-inflammatory drugs on complications after gastrointestinal surgery: A meta-analysis. *Acta Anaesthesiol Taiwan.* 2016; 54(4): 121–128.

Rozpoznání čichového podnětu jako nástroj predikce zotavení z traumatického poranění mozku?

Tzv. sniff test měl 100% specificitu v predikci pacientů s klinickými známkami „vegetativního stavu“, kteří se zotavili do stavu obnovení vědomí. Senzitivita testu byla 62,5 %.

Zdroj: Arzi A, Rozenkrantz L, Gorodisky L, Rozenkrantz D, Holtzman Y, Ravia A, et al. Olfactory sniffing signals consciousness in unresponsive patients with brain injuries. *Nature* 2020; 581: 428–433.

Nízké dávky naltrexonu jako lék pro řadu chorob?

Opioidní antagonist naltrexon v nízkých dávkách (1,5–12 mg) prokazuje unikátní protizánětlivý efekt v centrálním nervovém systému. Jeho podání

KORESPONDENČNÍ ADRESA AUTORA:

prof. MUDr. Vladimír Černý, Ph.D., FCCM, cernyvla1960@gmail.com

Cit. zkr: Anest intenziv Med. 2020; 31(3): 138–139

v nízkých dávkách může být účinným postupem u velkého množství chronických zánětlivých stavů s minimem nežádoucích účinků.

Zdroj: Tucker ME. Low-Dose Naltrexone: An Inexpensive Medicine for Many Ills? [online] [March 11, 2020]. Dostupné z: www.medscape.com.

Je podání kontrastní látky u kriticky nemocných asociováno s rozvojem akutního poškození ledvin?

U kriticky nemocných s normální funkcí ledvin nebyl na vzorku 7 333 pacientů v retrospektivní analýze pozorován vyšší výskyt akutního poškození ledvin po aplikaci nízkosmolární kontrastní látky.

Zdroj: Williams LS, Walker GR, Loewenherz JW, Gidel LT. Association of Contrast and Acute Kidney Injury in the Critically Ill: A Propensity-Matched Study. Chest. 2020; 157(4): 866–876.

Inhibitory COX-2 v prevenci těžké akutní pankreatitis?

Podání inhibitorů COX-2 (parexocib nitrožilně v dávce 40 mg po dobu tří dní ke standardnímu léčebnému režimu) bylo spojeno s redukcí tíže akutní pankreatitis a nižšími koncentracemi TNF alfa a IL-6.

Zdroj: Harding A. COX-2 Inhibitors Help Prevent Severe Acute Pancreatitis. [online] [March 05, 2020]. Dostupné z: www.medscape.com.